

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání školního klubu

Masarykovy základní školy Polička
nábřeží Svobody 447, Polička 57201

Obsah

Školní vzdělávací program školního klubu

1. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

1.1 Cíle zájmového vzdělávání

1.2 Klíčové kompetence

2. DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ

2.1 Evaluace

3. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Příležitostná

3.2 Pravidelná

3.3 Individuální

3.4 Osvětová

3.5 Otevřená nabídka spontánních činností

4. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ A ČASOVÝ PLÁN

4.1 Vzdělávací oblasti základního vzdělávání

4.2 Průřezová témata základního vzdělávání

4.3 Časový plán

5. PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

5.1 U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

5.2 U žáků talentovaných a mimořádně nadaných

6. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

7. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 Prostory pro provoz školního klubu

7.2 Vybavení prostor školního klubu

7.3 Vybavení pomůckami a potřebami pro činnost

7.4 Ostatní prostory využívané pro činnost školního klubu

8. EKONOMICKÉ PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

9. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

10. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V ZÁJMOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ

10.1 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školního klubu

10.2 Psychosociální podmínky

11. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

1. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovné strategie vyplývají z požadavků využití volného času. Korespondují s klíčovými kompetencemi a vzdělávacími oblastmi školního vzdělávacího programu školy, který je školní klub součástí.

1.1 Cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti a rozvoj osobnosti člověka, respektování a rozvíjení individuálních potřeb. Je založeno na přímých zážitcích z činností, vychází částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání:

- Rozvíjet osobnost člověka, rozvíjet mravní a duchovní hodnoty pro osobní a občanský život.
- Podněcovat k rozvoji tvořivého myšlení, logického uvažování a řešení problémů, motivovat děti k získávání informací, k dalšímu učení a vzdělávání, k přípravě na povolání.
- Spolupodílet se na výběru činností, jejich průběhu a hodnocení. Vést děti k zodpovědnosti za výsledky činností. Rozvíjet schopnost spolupracovat, respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- Připravovat děti k tomu, aby se projevovaly jako svébytné svobodné a zodpovědné osobnosti, uměly uplatňovat své právo a naplňovat své povinnosti, dokázaly se prosadit, přijmout kompromis.
- Učit děti pochopení a uplatňování zásad demokracie, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost.
- Utvářet vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, kulturní, náboženské a jazykové odlišnosti.
- Poznávat evropské a světové kulturní hodnoty a tradice, chápat zásady a pravidla vycházející z evropské integrace.
- Získávat a uplatňovat znalosti o životním prostředí a jeho ochraně.
- Aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví.
- Orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, rozvíjet zájmy dětí podle jejich vlastních dispozic ve skupinových a individuálních činnostech.

1.2 Klíčové kompetence

ŠVP je koncipován tak, aby na úrovni školního klubu vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí. Tyto se budou prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Chápat a respektovat pozitivní sociální klima, posilovat sebevědomí, zvládat vyrovnat se s neúspěchem.
- Formovat postoje k významným společenským hodnotám, vést k všestranné a účinné

- komunikaci.
- Učit se obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a učit se naslouchat názorům jiných.
 - Ovlivňovat kultivovanost verbálního i neverbálního projevu a vést ke komunikaci ve skupině, v různých věkových a sociálních vrstvách.
 - Využívat informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím.
 - Využívat získaných dovedností k prezentaci na veřejnosti a spolupráci s ostatními lidmi.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Pochopit důležitost společenství, být součástí dobrého týmu a podílet se na vytváření pravidel týmové spolupráce.
- Podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, umět v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat.
 - Vytvářet pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.
- Využívat společenské a prostorové zázemí.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomit si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí.
- Chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, znát svá práva a povinnosti.
- Umět se rozhodnout podle dané situace, dle svých možností poskytnout účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka.
- Respektovat, chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, pěstovat smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit.
- Pochopit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat ochranu zdraví.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Používat bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- Přístupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality funkčnosti, hospodárnosti společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot.
- Využívat získané znalosti a dovednosti v jednotlivých vzdělávacích aktivitách v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucí profesní orientaci.
- Vést k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti s využitím praktických poznatků.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Vnímat nejrůznější problémovou situaci, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů s využitím vlastního úsudku a zkušeností.
- Vyhledat informace vhodné k řešení problémů, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechat se odradit případným nezdarem.
- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů.

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- Rozvoj schopností aktivního trávení volného času.
- Vytváření návyku pro udržení zdravého životního stylu.
- Rozvoj svých zájmů a zálib.
- Rozvoj odbornosti, tolerance a seberealizace.
- Zvyšování zdravého sebevědomí.
- Výběrem přiměřené aktivity kompenzovat stresové a zátěžové situace.
- Vyhledávat, třídit informace vedoucí k výběru vhodných aktivit dle osobních dispozic.
- Vybírat vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat a řídit vlastní volný čas.
- Rozvoj vědomostí, dovedností a návyků k budoucí profesní orientaci.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Úroveň klíčových kompetencí získaných v průběhu zájmového vzdělávání není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které ve školním klubu probíhají.

2. DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ

Délka vzdělávání pro školní klub je stanovena na dobu školního roku (září - červen). Během této doby projde dítě všechny okruhy činností klubem vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce cílům výchovně – vzdělávací činnosti. Školní klub plní výchovně vzdělávací činnost formou

odpočinkové, rekreační, pracovní, výtvarné, hudebně-pohybové, sportovní, přírodovědné a také přípravou na vyučování. Během této doby je možné kreativně reagovat na možné měnící se podmínky, propojování či přesouvání témat.

2.1 Evaluace

➤ 1× za rok hodnocení plánu zájmového vzdělávání pro ředitele školy

3. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

(dle vyhlášky č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání §2)

Vyhláška o zájmovém vzdělávání stanovuje zejména následující formy:

3.1 Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost nespojená s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školy a školského zařízení.

3.2 Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost, ve školním klubu pravidelná činnost přihlášených žáků dle jeho programu, ve školním klubu každodenní činnost přihlášených žáků v oddělení, která je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru, dále aktivity tělovýchovné a práci zájmových útvarů zřízovaných školním klubem.

3.3 Individuální práce, zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadání a talentu žáků, práce s handicapovanými a znevýhodněnými žáky, soutěže.

3.4 Osvětová činnost včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky v oblasti prevence sociálně - patologických jevů.

3.5 Otevřená nabídka spontánních činností zahrnuje každodenní individuální aktivity před vyučováním, před obědem a při pobytu ve venkovním prostředí.

Metody zájmového vzdělávání:

Základním prostředkem práce v našem školním klubu je hra (pohybová, stolní, konstruktivní, společenská, tvořivá, námětová, didaktická), která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky. Dále realizujeme aktivity, tyto metody a formy práce: individuální přístup, skupinová práce, týmová práce, dramatizace, vyprávění, výklad, rozhovor, doplňovačky, rébusy, relaxace, pohybové aktivity, diskuse, komunitní kruh, spolupráce se zákonnými zástupci, praktické činnosti, multimediální výchova, sportovní soutěže, dovednostní soutěže, vědomostní soutěže, četba, výtvarné činnosti, práce s informacemi, spontánní činnosti.

4. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ A ČASOVÝ PLÁN

Navazuje na školní vzdělávací program „Čemukoliv se učíš, učíš se pro sebe“ a vychází z něj.

4.1 Vzdělávací oblasti základního vzdělávání

- Člověk a jeho svět
- Jazyk a jazyková komunikace
- Matematika a její aplikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a společnost
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

4.2 Průřezová témata základního vzdělávání

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

4.3 Časový plán

Školní klub společně se školou zajišťuje komplexní působení na žáky. Umožňuje zajímavě a užitečně trávit volný čas v době před vyučováním a mezi odpoledním vyučováním. Učí žáky aktivně trávit volný čas, udržovat jak fyzické tak duševní zdraví. Pomáhá žákům uplatnit nejen své zájmy, ale i potřeby. Celoroční plán činností školního klubu je zpracován do čtyř bloků (čtyři roční období): jarní, letní, podzimní a zimní období.

Základními prostředky činnosti školního klubu jsou hry založené na zážitku a prožitku žáků, tyto hry obohacují jejich sebepoznání, rozšiřují vědomosti a dovednosti a navozují kladné emoce. Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času. Činnosti navazují na školní vyučování a jsou přizpůsobené věku a potřebám dětí. Výchovné složky se střídají tak, aby převládala rekreační forma práce. Při všech činnostech je nutné dbát především na bezpečnost dětí.

Celoroční plán je rozdělen do následujících témat, ke kterým směřují jednotlivé činnosti (odpočinkové, rekreační, pracovní, výtvarná, hudebně-pohybová, sportovní, přírodovědná a příprava na vyučování).

- Září – „Máme se rádi, jsme kamarádi“
- Říjen – „Máme rádi zvířata“
- Listopad – „Čarovná příroda“
- Prosinec – „Těšíme se na Vánoce“
- Leden – „Zimní království“
- Únor – „Bud' fit a zdrav“
- Březen – „Probouzení Země“
- Duben – „Cestou necestou“
- Květen – „Můj domov“
- Červen – „Prázdniny klepou na vrátka“

5. PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Do školního klubu mohou být přijímáni nadaní žáci, žáci se zdravotním postižením nebo vývojovými poruchami učení a chování.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je zajištěna jejich plná integrace. Péče o nadané žáky je zajišťována prostřednictvím různých forem činností (např. soutěže). Vychovatel školního klubu je povinen při jednotlivých činnostech respektovat individuální i věkové zvláštnosti jednotlivých žáků. Je také informován třídními učiteli (po dohodě s rodiči) o potřebách žáků se speciálními vzdělávacími problémy, popřípadě je konzultuje se speciálními pedagogy. Nadané žáky se snaží začleňovat do aktivit pro volný čas a zajišťuje aktivity ve spolupráci se ZŠ.

5.1 U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně podpory a charakteru jejich znevýhodnění věnována při začleňování do volnočasových aktivit zvláštní pozornost. Žáci jsou zařazeni do všech aktivit ŠK v nejvyšší možné míře, činnosti jsou upravovány podle možností žáků. Vychovatel respektuje možnosti, spolupracuje se speciálním pedagogem školy, výchovným poradcem, je seznámen s „Doporučením školského poradenského zařízení“ vydaného příslušnou PPP nebo příslušným SPC. Vychovatel se podílí spolu s třídními učiteli na tvorbě, realizaci a vyhodnocení IVP či PLPP, spolupracuje s rodiči.

5.2 U žáků talentovaných a mimořádně nadaných

Pro rozvoj talentovaných žáků ŠK nabízí doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů, snaží se posilovat jejich nadání.

Každý žák má možnost přihlásit se do společných akcí zájmového vzdělávání, kde rozvíjí svůj talent a nadání nebo se naopak učí spolupracovat, sebeovládat, rozšiřuje, procvičuje a upevňuje své poznatky a dovednost. Snahou vychovatele je vychovávat žáky k rovnému přístupu ke spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším.

6. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

(dle vyhlášky č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání §8, 9)

Přednostně přijímáni jsou žáci druhého stupně základní školy do naplnění kapacity ŠK na základě vyplněné přihlášky. Do ŠK mohou být přijati žáci z prvního stupně, kteří nebyli z kapacitních důvodů přijati do ŠD.

Oddělení se naplňuje do počtu 25 žáků.

Jestliže žák neplní povinnosti stanovené vnitřním řádem ŠK a hrubým způsobem porušuje vnitřní řád ŠK, bude se zákonnými zástupci zahájeno jednání s ředitelkou školy. Pokud nedojde v dohodnuté době k odstranění nedostatků, bude žákovi docházka do ŠK ukončena.

Ukončení docházky žáka ze ŠK může být v průběhu školního roku i z rodinných důvodů.

Ukončení musí být vždy písemnou formou.

Účast na činnosti školského zařízení a jeho aktivit je založena na dobrovolnosti.

7. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 Prostory pro provoz školního klubu

Provoz školního klubu je soustředěn do přízemí v hlavní budově školy. Má svůj vlastní prostor určený pro činnost školního klubu, případně může využívat třídy.

7.2 Vybavení prostor školního klubu

Školní klub je vybaven židličkami a velkými stoly, dále skříněmi na pomůcky, stavebnicemi a hrami. Podlaha je pokryta z části koberci. K dispozici je chlapecké a dívčí WC.

7.3 Vybavení pomůckami a potřebami pro činnost

Školní klub má k dispozici televizi, CD a DVD přehrávač, PC, pianino, stolní fotbal, multifunkční herní stůl, stolní a společenské hry, taneční podložky, míče, švihadla a další pomůcky ke hrám. Klub je dostatečně vybaven materiálem na výtvarné a pracovní činnosti.

7.4 Ostatní prostory využívané pro činnost školního klubu

Pro činnost školního klubu je využíváno školní hřiště, zahrada, tělocvična a školní kuchyňka. Na školní zahradě je pískoviště, dále průlezky a tělovýchovné prvky, které žáky podněcují k pohybovým aktivitám.

8. EKONOMICKÉ PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ Poskytování služeb školního klubu je bez úplaty.

9. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogické působení zajišťuje pedagogický pracovník (aktuální stav je uveden na internetových stránkách školy). Dle svého zájmu nebo specializace se účastní různých akreditovaných kurzů a seminářů, vzdělává se formou samostudia.

Je schopný týmové práce, vstřícné komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci, učiteli a ostatními pracovníky.

10. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V ZÁJMOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ

10.1 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školního klubu

- Respektujeme individuální přání a zájmy žáků, dáváme jim dostatek prostoru pro aktivní kompenzaci vyučování a odpočinek.
- Sledujeme pitný režim žáků.
- Žáci přicházejí do dobře vytopené, osvětlené a vyvětrané místnosti. Všechny hry a pomůcky mají bezpečně v dosahu. Po použití toalety mají možnost se umýt teplou vodou.
- Soustavně žáky upozorňujeme na bezpečný pohyb po chodbách, schodištích, v šatnách (chodit pomalu, nehonit se, nelézt po konstrukci šaten,...).
- Vyžadujeme od žáků oznámení důvodu každého opuštění místnosti.
- Během činností a zaměstnání upozorňujeme na bezpečnost při práci s ostrými předměty (nůžky, jehle, špejle) nebo jinými nebezpečnými pomůckami.
- Ve ŠK je telefon i lékárníčka. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni v praktické dovednosti poskytovat první pomoc.

10.2 Psychosociální podmínky

- Vytváříme klidné a příznivé prostředí, kde mají žáci pocit bezpečí a sounáležitosti. Vedeme je k otevřenosti a partnerství, spolupráci a vzájemné pomoci, úctě a toleranci, čestnému a poctivému jednání.
- Obsah činností volíme přiměřený věku, zájmu a potřebám žáků. Respektujeme potřeby jedince, jeho osobní problémy. Vycházíme ze zájmů žáků a snažíme se, aby získávali praktické zkušenosti. Využíváme co nejvíce pochvaly, při hodnocení přihlížíme k individuálním možnostem žáka.
- Podchycujeme sebemenší náznaky zla, násilí a šikany a okamžitě je řešíme.
- Umožňujeme žákům spolupodílet se na chodu školního klubu, vybírat a plánovat činnosti, svobodně se rozhodovat, které činnosti se budou věnovat.

Bezpečnost je také dodržována počtem účastníků - činnosti se naplňují nejvýše do 25 účastníků na jednoho pedagogického pracovníka. S ohledem na druh vykonávané činnosti žáků a jejich případné vzdělávací potřeby, zejména s ohledem na jejich bezpečnost, stanoví ředitelka nejvyšší počet žáků

na 1 pedagogického pracovníka – v místě, kde se vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání max. 25 žáků, činnost spojenou s pobytem mimo místo, kde se vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání max. 25 žáků, sportovní akce – plavání, bruslení max. 20 žáků.

Školní klub zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro zdravý rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. V dalších prostorách školy se žáci řídí pokyny pedagogických a provozních pracovníků.

11. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- na webových stránkách školy
- u ředitelky školy
- ve školním klubu